

Gatonera

(ALDC, II, 235. La gattonera)

Els mots més estesos per a designar el 'forat de la porta per on entren i surten els gats' són *gatonera*, de gran part del Principat; *gatera*, predominant al País Valencià; *botera*, usat a una part del nord-occidental; *forat del gat* al Rosselló i part nòrdica del cat. central, i *forat des moix*, a les Balears. *Gatera* és un derivat de *gat* (< llat. CATTU) amb el sufix *-era* (< llat. -ARIU), indicador del lloc per on passa el fèlid (cf. *sopera*, *lletera*); en la mateixa isoglossa figura *forat gater* 83, 159; *gatonera* s'ha format sobre el dim. *gató* 'gat petit' (< *gat* + suf. -ó < llat. -ONE) i a la mateixa àrea hem inclòs *forat de (la) gattonera*, *forat gattoner*, *forat gattoner*. És transparent la formació perifràstica *forat del gat*, *forat de la gata* -en alg. aquest és el genèric per 'gat'-, *forat pel(s) gat(s)* -reduïda a *forat* en poblacions on no s'estila la *gatonera*-, substituïda per *forat des moix* on aquest,

sinònim expressiu de *gat*, es basa en la manera de cridar-lo (*moix moix*, amb variants com *mix mix*, *muix muix*), sense que tingui res a veure amb l'àrab; en tot cas tenen el mateix origen imitatiu; a notar *forat del gat* a la loc. 76 on el nom del fèlid és *moix*. *Botera*, sufixació de *bot* amb *-era*, té relació amb *botar* ant. 'llançar, moure's fent un salt' que ha desembocat en 'resclosa, saltant, forat per on salta l'aigua' i d'aquest darrer en 'forat del gat'.

Altres mots locals: *gatinada* 35, der. del dim. *gati*; *forat ratador* 95 'el que permet que els gats cacin les rates'; el transparent *forat de la porta* 74, i *carrilada* 177 'rebaix del llindar per a deixar passar el carro i els gats'.

Gatonera i *gatera* són els mots normatius.

